

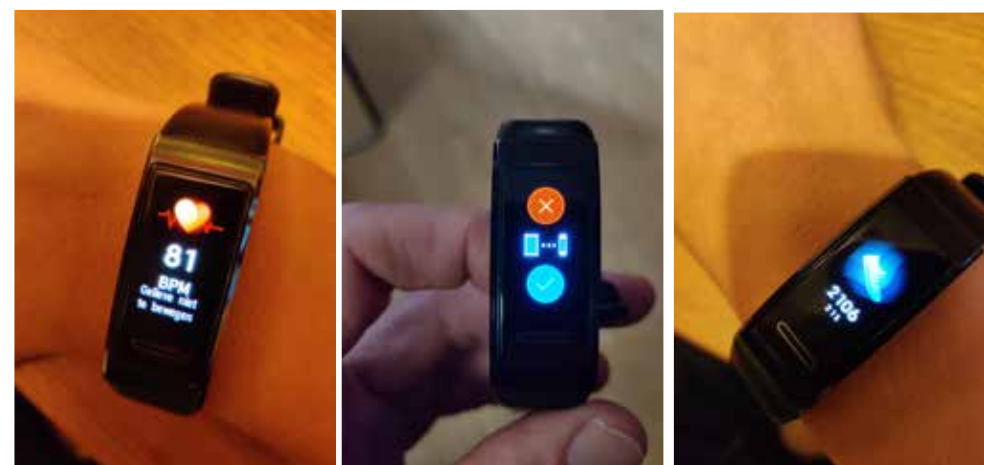
Activity trackers in het gespecialiseerde onderwijs

Het onderwijs is verdeeld in diverse vakgebieden, met elk hun doelstellingen en subdoelen. Het voordeel is dat er heel gericht een kleine deelvaardigheid geoefend kan worden. Het nadeel is dat de echte wereld niet bestaat uit kleine brokjes maar juist één geheel is. Hoe kun je al die kleine, geoefende stukjes weer aan elkaar rijgen? Hoe komt de transfer tot stand? Bij een groot aantal leerlingen verloopt dit 'vanzelf'. Soms is een extra tussenstap noodzakelijk, om deze stap te maken. Digitale technologie is hierin een prachtig middel. Het spreekt de leerlingen aan en geeft de leraar ruimte om onderwijs meer op zijn of haar leerlingen aan te laten sluiten.

Leren rekenen in het gespecialiseerde onderwijs

Leerlingen hebben rekenvaardigheden nodig om zelfstandig te kunnen functioneren in de maatschappij. Voor leerlingen in het gespecialiseerde onderwijs is het behalen van een basisoniveau hierin niet altijd haalbaar. Ook komt de transfer van het rekenen naar de praktijk niet of nauwelijks tot stand. Dit heeft direct gevolgen voor de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van deze leerlingen op het gebied van leren, wonen, vrije tijd, burgerschap en later ook werken.

sectorraad go
voor gespecialiseerd onderwijs

Twee scholen van De Onderwijsspecialisten, De Blink vso en De Rabot so, vroegen zich af hoe ICT kan worden ingezet bij het kunnen toepassen van rekenkennis en rekenvaardigheden in de praktijk om de zelfredzaamheid van de leerlingen te versterken. Dat hebben zij gedaan via de werkwijze van het iXperium Designteam. Er is vervolgens gekozen om activity trackers in te zetten.

Het gespecialiseerde onderwijs ademt maatwerk en een gepersonaliseerd lesaanbod uit. Natuurlijk wordt er hard aan de gestelde leerdoelen gewerkt. In het gespecialiseerde onderwijs is er echter ook de ruimte om kritisch te kijken naar deze leerdoelen. Waar heeft een leerling meer aan: omgaan met geld of sommetjes oefenen tot tien? De keuze om te stoppen met cijferen wordt versterkt doordat het gebruik van rekenkunde in het dagelijks leven verandert. Je leest geen kaart meer, maar volgt de instructies van Google Maps op. Een ijsje betaal je met je pinpas, in plaats van je zakgeld uit te tellen.

Aan de slag

In klas, bij zowel De Rabot als De Blink, is de groepsleiding aan de slag gegaan met deze trackers. Het was in beide klassen al feest toen de dozen met de trackers kwamen. Middels unboxing werd de doos geopend en daar kwamen nog meer doosjes uit waarin de horloges zaten.

In de vso-klas van De Blink hebben de leerlingen zelf een tracker opgeladen. Ook moesten deze geüpdatet en ingesteld worden, kortom de multimedialessen waren goed gevuld met ICT-basisvaardigheden. Op De Rabot heeft een leerling die de gehele dag een-op-eenbegeleiding krijgt, deze klus op zich genomen. Het was de eerste keer dat hij alleen en toch heel betrokken was bij het programma van de hele klas. Natuurlijk kon hij ook aan de slag met de tracker.

De vso-leerlingen in de klas van De Blink zijn natuurlijk ouder dan de so-leerlingen van De Rabot. Bij deze laatste groep lag de ondersteuningsbehoefte wat betreft gedrag ook hoger, waardoor er met meer structuur gewerkt is met de trackers. De leerlingen in de vso-klas van De Blink konden daardoor meer ontdekkend en zelfstandig aan de slag.

Op de eerste dag dat de trackers in gebruik werden genomen bij De Rabot, was er geen ruimte meer voor welke andere les dan ook. Het was leuk om te zien dat de leerlingen ook in de gymles niet stil konden staan. De leerlingen renden rondjes en waren enthousiast met hun stappen bezig!

Eerlijkheid en valsspelen

In deze klas kwamen de leerlingen er al snel achter dat als je aan tafel zit en uit je boek moet werken, je door je armen te bewegen, het aantal stappen nog hoger kunt krijgen. Het gesprek dat volgde in de klas ging over eerlijkheid en over valsspelen. De conclusie was dat je op die manier eigenlijk een beetje aan het hacken was.

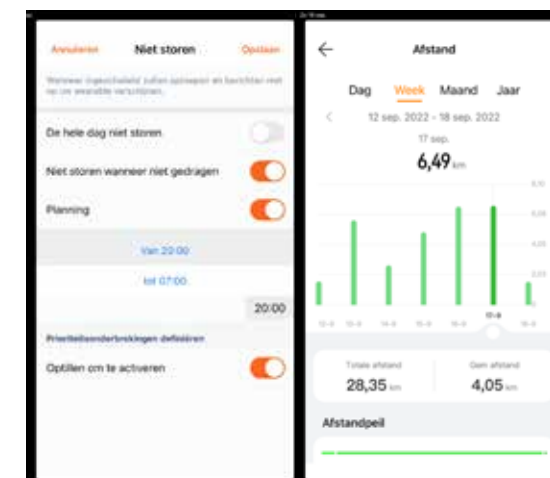
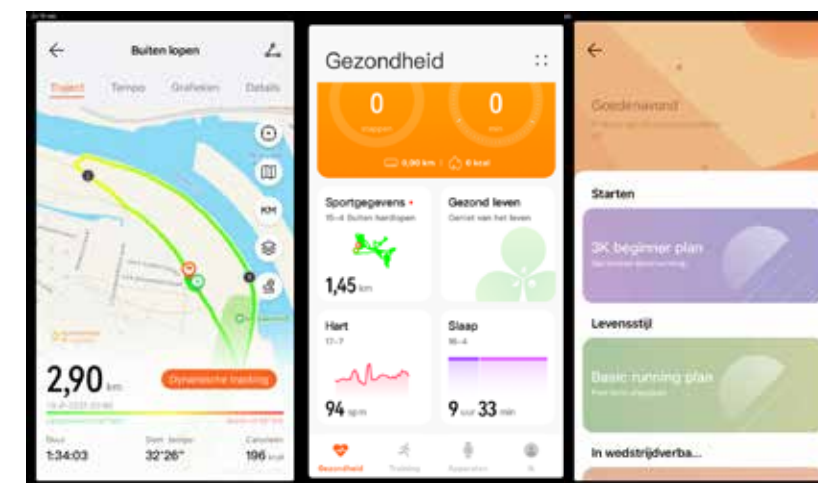
In het vso zijn leerlingen meer gewend aan onderwijs in een praktijksituatie door de praktijkvakken en stages. De groep van De Blink reageerde daardoor rustiger op de trackers. Er was echter één leerling die het na het uitpakken helemaal niets deed. Hij zat een eindje van de andere leerlingen vandaan, terwijl het niet duidelijk was waarom. Na verloop van tijd kwam de leerkracht erachter dat de jongen de tracker niet zelfstandig om kon doen en niet afhankelijk wilde zijn. Hij wilde de tracker dus niet gebruiken. Hij vond een tijdje later zelf een oplossing. Alle functies van de tracker zaten ook op zijn telefoon! Hij kon toch meedoen zonder steeds om hulp te moeten vragen met de bediening en het omdoen van het horloge.

Natuurlijk had de leerkracht zelf ook een tracker om. Na een paar dagen kreeg zij van een leerling de opmerking dat 6.00 uur opstaan wel erg vroeg was. De trackers waren om privacy redenen niet gekoppeld aan leerling en namen, maar aan iPads. Doordat er maar een paar iPads beschikbaar zijn in de klas, waren er ongeveer vijf trackers aan één iPad gekoppeld. Daarbij stond synchronisatie aan. De leerkracht had de wekker op 6.00 uur gezet en vervolgens werd iedereen die gekoppeld was aan die iPad, ook om 6.00 uur wakker!

Er was een leerling die steeds een beetje boos werd als de pauze voorbij was. Hij bedacht dat de wekker van zijn tracker een minuut voordat de schoolbel ging, zou gaan trillen. Op die manier wist hij dat de bel eraan zat te komen en hij bijna naar binnen moest. Hij gebruikte het horloge als een timetimer, die hem ondersteunde bij het wisselen van activiteiten.

Thuis

De leerling draagt de activity tracker om de pols en verbindt zo letterlijk de ene context met de andere. Een aantal ouders gaven terug dat zij door het horloge makkelijker over de dag op school konden praten. Er was immers een letterlijke 'brug' in de vorm van dat horloge aanwezig! De kinderen waren ook thuis met de tracker bezig. Even nog een rondje wandelen om het aantal stappen hoger te krijgen. Wat erg leuk was om te zien was dat de leerlingen zelf de doelen aan gingen passen. In plaats

van iedereen 6.000 stappen zette, werd er bedacht dat de leerlingen die goed konden lopen er meer zouden kunnen zetten, zodat de leerlingen die meer moeite hadden met lopen, er minder konden zetten. Zo was het eerlijker en kon toch het gewenste aantal behaald worden.

Praktische punten

Er is gekozen voor niet al te dure activity trackers met beperkte gebruiksmogelijkheden. Hierdoor zijn de instellingen te overzien en is er minder afleiding. Wat ook een goede keuze is geweest, is om te kiezen voor trackers met een ingebouwde GPS. Hierdoor konden de trackers zonder gekoppelde telefoon gebruikt worden. Op de iPad kon er vervolgens meer uitgelezen worden dan het schermje toeliet.

Dit traject was een pilot, waardoor er net wat meer ruimte was om de ICT gepersonaliseerd in te zetten. Aan ouders is telefonisch uitgelegd en overlegd wat er met de trackers gedaan zou worden en hoe de data uitgelezen zou worden. Er is data verzameld omdat de leerling de tracker mee naar huis nam. Hierover is overlegd met de ouders. De meeste ouders gaven hier toestemming voor, onder het mom van dat deze informatie toch al bekend was doordat de leerling ook een telefoon had, die dezelfde data verzamelt.

Voor een echte integratie in het onderwijs dienen hierin wel opnieuw keuzes gemaakt te worden die passen bij de school, ouders en voldoen aan de richtlijnen vanuit de AVG. ■

Wil je ook aan de slag met de tracker in de klas? Wil je meer weten over de werkwijze van het designteam? Stuur een mail naar itske.tersteeg@ixperium.nl voor meer informatie.

Gewoon Speciaal ICT netwerkbijeenkomsten en nieuwsflitsen

Gewoon Speciaal ICT is het landelijk netwerk en de expertisegroep van en voor professionals binnen het onderwijs, met een passie voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften & ICT. Hierbij worden door de deelnemers kennis en ervaringen "good practice" uitgewisseld met betrekking tot het gebruik van ICT als middel bij het onderwijs aan leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften op onderwijsgebied.

Kijk voor meer informatie over de Nieuwsflitsen van Gewoon Speciaal ICT op de website <https://gespecialiseerdonderwijs.nl/expertgroep/gewoon-speciaal-ict/> en onze sociale media.

Thierry Koningstein en **Elle Peters**
t.koningstein@gespecialiseerdonderwijs.nl
e.peters@gespecialiseerdonderwijs.nl